III ЕТАП ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ

(ЛЬВІВ, 27–28 СІЧНЯ 2018 Р.)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ УЧНІВ 8 КЛАСУ

1. Часто-густо ведуть дискусії про те, що сильніше: сила слова та ідей чи сила зброї? Хто чинить більший вплив на історію: королі і полководці чи філософи, науковці, митці, мандрівники? Візьміть участь у цій дискусії й Ви, використавши для цього відомий Вам матеріал з вітчизняної та зарубіжної історії. (**10 балів**)

2. Підготуйте розповідь на тему «Особливості взаємин світської влади та Церкви у країнах Європи в часи середньовіччя та ранньомодерного часу», використавши при цьому такі поняття: «церковна ієрархія», «хрестові походи», «теократія», «станово-представницька монархія», «реконкіста», «реформація». (**10 балів**)

3. Поясніть історичні поняття й терміни: «гладіатор», «секуляризація», «зимівник», «гравюра», «баскак». (**10 балів**)

4. Встановіть відповідність між історичними подіями та місцем або часом, коли вони відбулись (**5 балів**). Наприклад,

Видання Іваном Федоровичем «Букваря»	Львів	1574

1.	З'їзд європейських монархів	м. Луцьк	
2.	Перша битва руських воїнів із монголами		1223 р.
3.	Побудова Десятинної церкви		989–996 рр.
4.	Заснування Запорізької Січі на о. Базавлук	о. Базавлук	
5.	Битва між військами Золотої Орди та Литовсько-руської держави		1399 р.

а) р. Сині Води; б) 1363 р; в) м. Львів, г) м. Луцьк; д) м. Київ; е) р. Ворскла; є) 1429 р; ж) р. Калка, з)1489 р.; і) 1399 р.; й) м. Галич; к) 1593 р.

5. Розташуйте в порядку появи знаряддя праці та предмети, які люди винайшли у давні часи. (**4** бали).

А	Б	В	Г
	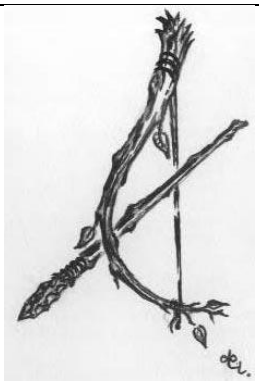		

6. Розташуйте у хронологічній послідовності події з історії та часів Хрестових походів: (**4 бали**)
а) створення хрестоносцями Єрусалимського королівства; б) оволодіння хрестоносцями Константинополем і створення Латинської імперії; в) спроба організації папою Інокентієм IV хрестового походу проти монголів та коронація Данила Галицького; г) захоплення Єрусалима султаном Саладином (Салах ад-Діном).

7. Річки відігравали і відіграють значну роль у житті людей. Вони давали воду для посівів, сприяли веденню торгівлі, на їх берегах виникали міста і селища, провадились військові дії тощо. Вкажіть, з історією яких країн пов'язані річки Альта, Ганг, Янцзи та Йордан. (**4 бали**)

8. Нижче представлено кілька взірців давньої та сучасної писемності. Ідентифікуйте їх, використовуючи знання з історії та наведені нижчі підказки. (**5 балів**)

1	2	3	4	5

а) глаголиця; б) санскрит; в) китайські ієрогліфи; г) клинописне письмо; д) єгипетські ієрогліфи.

9. Заповніть таблицю, вписавши у відповідні клітинки події з історії України та всесвітньої історії **(10 балів)**

Століття	Події
V ст. до н.е.	
IX ст.	
XI ст.	
XIII ст.	
XIV ст.	
XV ст.	
XVI ст.	

а) Варфоломіївська ніч; б) правління у Києві Ярослава Мудрого; в) битва під Марафоном; г) страта у Львові Івана Підкови; д) утворення Кримського ханства; е) смерть останнього галицько-волинського володаря Юрія II; є) початок правління у Києві князя Олега Віщого; ж) страта Яна Гуса; з) правління у Галичі боярина Володислава Кормильчича; і) укладення «Великої хартії вольностей».

10. Встановіть відповідність між назвами творів та іменами видатних письменників і філософів епохи античності, середньовіччя та ранньомодерного часу. (**8 балів**)
1) «Божествена комедія».
2) «Історія в 9 книгах».
3) «Слово о законі і благодаті».
4) «Володар» («Державець»), «Про мистецтво війни».
5) «Тренос», «Граматика словенська».
6) «Сума теології», «Сума проти язичників».
7) «Історія моїх страждань», «Діалектика», «Введення в теологію».
8) «Протестація», «Діалог про православну віру».

а) Мелетій Смотрицький; б) Нікколо Макіавелі, в) Іларіон; г) Тома Аквінський; д) Геродот; е) Йов Борецький; є) Данте Аліг'єрі; ж) П'єр Абеляр.